

883**USTAWA**

z dnia 29 sierpnia 1997 r.

o ochronie danych osobowych.**Rozdział 1****Przepisy ogólne**

Art. 1. 1. Każdy ma prawo do ochrony dotyczących go danych osobowych.

2. Przetwarzanie danych osobowych może mieć miejsce ze względu na dobro publiczne, dobro osoby, której dane dotyczą, lub dobro osób trzecich w zakresie i trybie określonym ustawą.

Art. 2. 1. Ustawa określa zasady postępowania przy przetwarzaniu danych osobowych oraz prawa osób fizycznych, których dane osobowe są lub mogą być przetwarzane w zbiorach danych.

2. Ustawę stosuje się do przetwarzania danych osobowych w systemach informatycznych oraz w kartotekach, skorowidzach, księgach, wykazach i w innych zbiorach ewidencyjnych.

3. W odniesieniu do zbiorów danych osobowych sporządzanych doraźnie, wyłącznie ze względów technicznych, szkoleniowych lub w związku z dydaktyką w szkołach wyższych, a po ich wykorzystaniu niezwłocznie usuwanych albo poddanych anonimizacji, mają zastosowanie jedynie przepisy rozdziału 5.

Art. 3. 1. Ustawę stosuje się do organów państwowych oraz samorządu terytorialnego, a także do innych państwowych i komunalnych jednostek organizacyjnych oraz podmiotów niepaństwowych realizujących zadania publiczne.

2. Ustawę stosuje się również do osób fizycznych i prawnych oraz jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej, które przetwarzają dane w związku z działalnością zarobkową, zawodową lub dla realizacji celów statutowych.

3. Ustawę stosuje się do podmiotów określonych w ust. 1 i 2, które mają siedzibę albo miejsce zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, nie mają siedziby albo miejsca zamieszkania na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, a przetwarzają dane przy wykorzystaniu środków technicznych znajdujących się na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

4. Ustawy nie stosuje się do osób fizycznych, które przetwarzają dane wyłącznie w celach osobistych lub domowych.

Art. 4. Przepisów ustawy nie stosuje się, jeżeli umowa międzynarodowa, której stroną jest Rzeczpospolita Polska, stanowi inaczej.

Art. 5. Jeżeli przepisy odrębnych ustaw, które odnoszą się do przetwarzania danych, przewidują dalej idącą ich ochronę, niż wynika to z niniejszej ustawy, stosuje się przepisy tych ustaw.

Art. 6. W rozumieniu ustawy za dane osobowe uważa się każdą informację dotyczącą osoby fizycznej, pozwalającą na określenie tożsamości tej osoby.

Art. 7. Ilekroć w ustawie jest mowa o:

- 1) zbiorze danych — rozumie się przez to każdy posiadający strukturę zestaw danych o charakterze osobowym, dostępnych według określonych kryteriów, niezależnie od tego, czy zestaw ten jest rozproszony lub podzielony funkcjonalnie,
- 2) przetwarzaniu danych — rozumie się przez to jakiegokolwiek operacje wykonywane na danych osobowych, takie jak zbieranie, utrwalanie, przechowywanie, opracowywanie, zmienianie, udostępnianie i usuwanie, a zwłaszcza te, które wykonuje się w systemach informatycznych,
- 3) usuwaniu danych — rozumie się przez to zniszczenie danych osobowych lub taką ich modyfikację, która nie pozwoli na ustalenie tożsamości osoby, której dane dotyczą,
- 4) administratorze danych — rozumie się przez to organ, instytucję, jednostkę organizacyjną, podmiot lub osobę, o których mowa w art. 3 ust. 1 i 2, decydujące o celach i środkach przetwarzania danych osobowych,
- 5) zgodzie osoby, której dane dotyczą — rozumie się przez to oświadczenie woli, którego treścią jest zgoda na przetwarzanie danych osobowych tego, kto składa oświadczenie; zgoda nie może być domniemana lub dorozumiana z oświadczenia woli o innej treści.

Rozdział 2

Organ ochrony danych osobowych

Art. 8. 1. Organem do spraw ochrony danych osobowych jest Generalny Inspektor Ochrony Danych Osobowych, zwany dalej „Generalnym Inspektorem”.

2. Generalnego Inspektora powołuje i odwołuje Sejm Rzeczypospolitej Polskiej za zgodą Senatu.

3. Na stanowisko Generalnego Inspektora może być powołany ten, kto łącznie spełnia następujące warunki:

- 1) jest obywatelem polskim i stale zamieszkuje na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej,
- 2) wyróżnia się wysokim autorytetem moralnym,
- 3) posiada wyższe wykształcenie prawnicze oraz odpowiednie doświadczenie zawodowe,
- 4) nie był karany za przestępstwo.

4. Generalny Inspektor w zakresie wykonywania swoich zadań podlega tylko ustawie.

5. Kadencja Generalnego Inspektora trwa 4 lata, licząc od dnia złożenia ślubowania. Po upływie kadencji Generalny Inspektor pełni swoje obowiązki do czasu objęcia stanowiska przez nowego Generalnego Inspektora.

6. Ta sama osoba nie może być Generalnym Inspektorem więcej niż przez dwie kadencje.

7. Kadencja Generalnego Inspektora wygasa z chwilą jego śmierci, odwołania lub utraty obywatelstwa polskiego.

8. Sejm, za zgodą Senatu, odwołuje Generalnego Inspektora, jeżeli:

- 1) zrzekł się stanowiska,
- 2) stał się trwale niezdolny do pełnienia obowiązków na skutek choroby,
- 3) sprzeniewierzył się złożonemu ślubowaniu,
- 4) został skazany prawomocnym wyrokiem sądu za popełnienie przestępstwa.

Art. 9. Przed przystąpieniem do wykonywania obowiązków Generalny Inspektor składa przed Sejmem następujące ślubowanie:

„Obejmując stanowisko Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych uroczystie ślubuję dochować wierności postanowieniom Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej, strzec prawa do ochrony danych osobowych, a powierzone mi obowiązki wypełniać sumiennie i bezstronnie.”

Ślubowanie może być złożone z dodaniem słów „Tak mi dopomóż Bóg”.

Art. 10. 1. Generalny Inspektor nie może zajmować innego stanowiska, z wyjątkiem stanowiska profesora szkoły wyższej, ani wykonywać innych zajęć zawodowych.

2. Generalny Inspektor nie może należeć do partii politycznej, związku zawodowego ani prowadzić działalności publicznej nie dającej się pogodzić z godnością jego urzędu.

Art. 11. Generalny Inspektor nie może być bez uprzedniej zgody Sejmu pociągnięty do odpowiedzialności karnej ani pozbawiony wolności. Generalny Inspektor nie może być zatrzymany lub aresztowany, z wyjątkiem ujęcia go na gorącym uczynku przestępstwa i jeżeli jego zatrzymanie jest niezbędne do zapewnienia prawidłowego toku postępowania. O zatrzymaniu niezwłocznie powiadamia się Marszałka Sejmu, który może nakazać natychmiastowe zwolnienie zatrzymanego.

Art. 12. Do zadań Generalnego Inspektora w szczególności należy:

- 1) kontrola zgodności przetwarzania danych z przepisami o ochronie danych osobowych,
- 2) wydawanie decyzji administracyjnych i rozpatrywanie skarg w sprawach wykonania przepisów o ochronie danych osobowych,
- 3) prowadzenie rejestru zbiorów danych oraz udzielanie informacji o zarejestrowanych zbiorach,
- 4) opiniowanie projektów ustaw i rozporządzeń dotyczących ochrony danych osobowych,
- 5) inicjowanie i podejmowanie przedsięwzięć w zakresie doskonalenia ochrony danych osobowych,
- 6) uczestniczenie w pracach międzynarodowych organizacji i instytucji zajmujących się problematyką ochrony danych osobowych.

Art. 13. 1. Generalny Inspektor wykonuje swoje zadania przy pomocy Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych, zwanego dalej Biurem.

2. Generalny Inspektor oraz pracownicy Biura, zwani dalej inspektorami, są obowiązani zapewnić ochronę wiadomościom stanowiącym tajemnicę państwową lub służbową, z którymi się zetknęli w toku kontroli przetwarzania danych.

3. Organizację oraz zasady działania Biura określa statut nadany, w drodze rozporządzenia, przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej.

Art. 14. W celu wykonania zadań, o których mowa w art. 12 pkt 1 i 2, Generalny Inspektor lub upoważnieni przez niego inspektorzy mają w szczególności prawo:

- 1) wstępu, w godzinach od 6 do 22, za okazaniem imiennego upoważnienia i legitymacji służbowej, do pomieszczenia, w którym zlokalizowany jest zarejestrowany zbiór danych, i przeprowadzenia niezbędnych badań lub innych czynności kontrolnych w celu oceny zgodności przetwarzania danych z ustawą,
- 2) żądać złożenia pisemnych lub ustnych wyjaśnień oraz wzywać i przesłuchiwać osoby w zakresie niezbędnym do ustalenia stanu faktycznego,
- 3) żądać okazania dokumentów i wszelkich danych mających bezpośredni związek z problematyką kontroli,
- 4) żądać udostępnienia do kontroli urządzeń, nośników oraz systemów informatycznych służących do przetwarzania danych,
- 5) zlecać sporządzanie ekspertyz i opinii.

Art. 15. Kierownik kontrolowanej jednostki organizacyjnej oraz kontrolowana osoba fizyczna będąca administratorem danych osobowych są obowiązani umożliwić inspektorowi przeprowadzenie kontroli, a w szczególności umożliwić dokonanie czynności, o których mowa w art. 14 pkt 1—4.

Art. 16. 1. Z czynności kontrolnych inspektor sporządza protokół, którego jeden egzemplarz doręcza kontrolowanemu administratorowi danych.

2. Protokół podpisują inspektor i kontrolowany administrator danych, który może wnieść do protokołu umotywowane zastrzeżenia i uwagi.

3. W razie odmowy podpisania protokołu przez kontrolowanego administratora danych, inspektor czyni o tym wzmiankę w protokole, a odmawiający podpisu może, w terminie 7 dni, przedstawić swoje stanowisko na piśmie Generalnemu Inspektorowi.

Art. 17. 1. Jeżeli na podstawie wyników kontroli inspektor stwierdzi naruszenie przepisów o ochronie danych osobowych, występuje do Generalnego Inspektora o zastosowanie środków, o których mowa w art. 18.

2. Na podstawie ustaleń kontroli inspektor może żądać wszczęcia postępowania dyscyplinarnego lub innego przewidzianego prawem postępowania przeciwko osobom winnym dopuszczenia do uchybień i poinformowania go, w określonym terminie, o wynikach tego postępowania i podjętych działaniach.

Art. 18. 1. W razie stwierdzenia naruszenia przepisów o ochronie danych osobowych, Generalny Inspektor z urzędu lub na wniosek osoby zainteresowanej nakazuje administratorowi danych, w drodze decyzji administracyjnej, przywrócenie stanu zgodnego z prawem, a w szczególności:

- 1) usunięcie uchybień,
- 2) uzupełnienie, uaktualnienie, sprostowanie, udostępnienie lub nieudostępnienie danych osobowych,
- 3) zastosowanie dodatkowych środków zabezpieczających zgromadzone dane osobowe,
- 4) wstrzymanie przekazywania danych osobowych za granicę,
- 5) zabezpieczenie danych lub przekazanie ich innym podmiotom,
- 6) usunięcie danych osobowych.

2. Decyzje Generalnego Inspektora, o których mowa w ust. 1, nie mogą ograniczać swobody działania podmiotów zgłaszających kandydatów lub listy kandydatów w wyborach do Sejmu, Senatu i organów samorządu terytorialnego, pomiędzy dniem zarządzenia wyborów a dniem głosowania.

3. W przypadku gdy przepisy innych ustaw regulują odrębnie wykonywanie czynności, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy tych ustaw.

Art. 19. W razie stwierdzenia, że działanie lub zaniechanie kierownika jednostki organizacyjnej, jej pracownika lub innej osoby fizycznej będącej administratorem danych wyczerpuje znamiona przestępstwa

określonego w ustawie, Generalny Inspektor kieruje do organu powołanego do ścigania przestępstw zawiadomienie o popełnieniu przestępstwa, dołączając dowody dokumentujące podejrzenie.

Art. 20. Generalny Inspektor składa Sejmowi, raz w roku, sprawozdanie ze swojej działalności wraz z wnioskami wynikającymi ze stanu przestrzegania przepisów o ochronie danych osobowych.

Art. 21. 1. Strona może zwrócić się do Generalnego Inspektora z wnioskiem o ponowne rozpatrzenie sprawy.

2. Na decyzję Generalnego Inspektora w przedmiocie wniosku o ponowne rozpatrzenie sprawy stronie przysługuje skarga do Naczelnego Sądu Administracyjnego.

Art. 22. Postępowanie w sprawach uregulowanych w niniejszej ustawie prowadzi się według przepisów Kodeksu postępowania administracyjnego, o ile przepisy ustawy nie stanowią inaczej.

Rozdział 3

Zasady przetwarzania danych osobowych

Art. 23. 1. Przetwarzanie danych jest dopuszczalne tylko wtedy, gdy:

- 1) osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych,
- 2) zezwalają na to przepisy prawa,
- 3) jest niezbędne osobie, której dane dotyczą, w celu wywiązania się z umowy, której jest stroną, lub na jej życzenie w celu podjęcia niezbędnych działań przed zawarciem umowy,
- 4) jest niezbędne do wykonania określonych prawem zadań realizowanych dla dobra publicznego,
- 5) jest niezbędne do wypełnienia usprawiedliwionych celów administratorów danych, o których mowa w art. 3 ust. 2, a przetwarzanie danych nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą.

2. Zgoda, o której mowa w ust. 1 pkt 1, może obejmować również przetwarzanie danych w przyszłości, jeżeli nie zmienia się cel przetwarzania.

3. Jeżeli przetwarzanie danych jest niezbędne dla ochrony żywotnych interesów osoby, której dane dotyczą, a spełnienie warunku określonego w ust. 1 pkt 1 jest niemożliwe, można przetwarzać dane bez zgody tej osoby, do czasu, gdy uzyskanie zgody będzie możliwe.

Art. 24. 1. W przypadku zbierania danych osobowych od osoby, której one dotyczą, administrator danych jest obowiązany poinformować tę osobę o:

- 1) adresie swojej siedziby i pełnej nazwie, a w przypadku gdy administratorem danych jest osoba fi-

zyczna — o miejscu swojego zamieszkania oraz imieniu i nazwisku,

- 2) celu zbierania danych, a w szczególności o znanych mu w czasie udzielania informacji lub przewidywanych odbiorcach lub kategoriach odbiorców danych,
- 3) prawie wglądu do swoich danych oraz ich poprawiania,
- 4) dobrowolności albo obowiązku podania danych, a jeżeli taki obowiązek istnieje, o jego podstawie prawnej.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli ustawa zezwala na przetwarzanie danych bez ujawnienia faktycznego celu ich zbierania.

Art. 25. 1. W przypadku zbierania danych osobowych nie od osoby, której one dotyczą, administrator danych jest obowiązany poinformować tę osobę, bezpośrednio po utrwaleniu zebranych danych, o:

- 1) adresie swojej siedziby i pełnej nazwie, a w przypadku gdy administratorem danych jest osoba fizyczna — o miejscu swojego zamieszkania oraz imieniu i nazwisku,
- 2) celu i zakresie zbierania danych, a w szczególności o odbiorcach lub kategoriach odbiorców danych,
- 3) źródle danych,
- 4) prawie wglądu do swoich danych oraz ich poprawiania,
- 5) uprawnieniach wynikających z art. 32 ust. 1 pkt 7 i 8.

2. Przepisu ust. 1 nie stosuje się, jeżeli:

- 1) przepis innej ustawy przewiduje lub dopuszcza zbieranie danych osobowych bez wiedzy osoby, której dane dotyczą,
- 2) dane przewidziane do zebrania są ogólnie dostępne,
- 3) dane te są niezbędne do badań naukowych, dydaktycznych, historycznych, statystycznych lub badania opinii publicznej, ich przetwarzanie nie narusza praw lub wolności osoby, której dane dotyczą, a spełnienie wymagań określonych w ust. 1 wymagałoby nadmiernych nakładów lub zagrażałoby realizacji celu badania,
- 4) administrator danych nie przetwarza dalej zebranych danych po ich jednorazowym wykorzystaniu.

Art. 26. 1. Administrator danych przetwarzający dane powinien dotożyć szczególnej staranności w celu ochrony interesów osób, których dane dotyczą, a w szczególności jest obowiązany zapewnić, aby dane te były:

- 1) przetwarzane zgodnie z prawem,
- 2) zbierane dla oznaczonych, zgodnych z prawem celów i nie poddawane dalszemu przetwarzaniu

niezgodnemu z tymi celami, z zastrzeżeniem ust. 2,

- 3) merytorycznie poprawne i adekwatne w stosunku do celów, w jakich są przetwarzane,
- 4) przechowywane w postaci umożliwiającej identyfikację osób, których dotyczą, nie dłużej niż jest to niezbędne do osiągnięcia celu przetwarzania.

2. Przetwarzanie danych w celu innym niż ten, dla którego zostały zebrane, jest dopuszczalne, jeżeli nie narusza praw i wolności osoby, której dane dotyczą, oraz następuje:

- 1) w celach badań naukowych, dydaktycznych, historycznych lub statystycznych,
- 2) z zachowaniem przepisów art. 23 i 25.

Art. 27. 1. Zabrania się przetwarzania danych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub filozoficzne, przynależność wyznaniową, partyjną lub związkową, jak również danych o stanie zdrowia, kodzie genetycznym, nałogach lub życiu seksualnym.

2. Przetwarzanie danych, o których mowa w ust. 1, jest jednak dopuszczalne, jeżeli:

- 1) osoba, której dane dotyczą, wyrazi na to zgodę na piśmie, chyba że chodzi o usunięcie dotyczących jej danych,
- 2) przepis szczególny innej ustawy zezwala na przetwarzanie takich danych bez zgody osoby, której dane dotyczą, i stwarza pełne gwarancje ich ochrony,
- 3) przetwarzanie takich danych jest niezbędne do ochrony żywotnych interesów osoby, której dane dotyczą, lub innej osoby, gdy osoba, której dane dotyczą, nie jest fizycznie lub prawnie zdolna do wyrażenia zgody, do czasu ustanowienia opiekuna prawnego lub kuratora,
- 4) jest to niezbędne do wykonania statutowych zadań kościołów i innych związków wyznaniowych, stowarzyszeń, fundacji lub innych niezarobkowych organizacji lub instytucji o celach politycznych, naukowych, religijnych, filozoficznych lub związkowych, pod warunkiem, że przetwarzanie danych dotyczy wyłącznie członków tych organizacji lub instytucji albo osób utrzymujących z nimi stałe kontakty w związku z ich działalnością i zapewnione są pełne gwarancje ochrony przetwarzanych danych,
- 5) przetwarzanie dotyczy danych, które są niezbędne do dochodzenia praw przed sądem,
- 6) przetwarzanie jest niezbędne do wykonania zadań administratora danych odnoszących się do zatrudnienia pracowników i innych osób, a zakres przetwarzanych danych jest określony w ustawie,
- 7) przetwarzanie jest prowadzone w celu ochrony stanu zdrowia, świadczenia usług medycznych lub leczenia pacjentów przez osoby trudniące się zawo-

dowo leczeniem lub świadczeniem innych usług medycznych, zarządzania udzielaniem usług medycznych i są stworzone pełne gwarancje ochrony danych osobowych,

- 8) przetwarzanie dotyczy danych, które zostały podane do wiadomości publicznej przez osobę, której dane dotyczą.

Art. 28. 1. Przetwarzanie danych dotyczących skazań, orzeczeń o ukaraniu, mandatów karnych, a także innych orzeczeń wydanych w postępowaniu sądowym lub administracyjnym można prowadzić wyłącznie na podstawie ustawy.

2. Numery porządkowe stosowane w ewidencji ludności mogą zawierać tylko oznaczenie płci, daty urodzenia, numer nadania oraz liczbę kontrolną.

3. Zabronione jest nadawanie ukrytych znaczeń elementom numerów porządkowych w systemach ewidencjonujących osoby fizyczne.

Art. 29. 1. W przypadku udostępniania danych osobowych w celach innych niż włączenie do zbioru, administrator danych, o którym mowa w art. 3 ust. 1, udostępnia posiadane w zbiorze dane osobom lub podmiotom uprawnionym do ich otrzymania na mocy przepisów prawa.

2. Dane osobowe, z wyłączeniem danych, o których mowa w art. 27 ust. 1, mogą być także udostępnione w celach innych niż włączenie do zbioru, innym osobom i podmiotom niż wymienione w ust. 1, jeżeli w sposób wiarygodny uzasadnią potrzebę posiadania tych danych, a ich udostępnienie nie naruszy praw i wolności osób, których dane dotyczą.

3. Dane osobowe udostępnia się na piśmie, umotywowany wniosek, chyba że przepis innej ustawy stanowi inaczej. Wniosek powinien zawierać informacje umożliwiające wyszukanie w zbiorze żądanych danych osobowych oraz wskazywać ich zakres i przeznaczenie.

4. Udostępnione dane osobowe można wykorzystać wyłącznie zgodnie z przeznaczeniem, dla którego zostały udostępnione.

Art. 30. Administrator danych odmawia udostępnienia danych osobowych ze zbioru danych podmiotom i osobom innym niż wymienione w art. 29 ust. 1, jeżeli spowodowałoby to:

- 1) ujawnienie wiadomości stanowiących tajemnicę państwową,
- 2) zagrożenie dla obronności lub bezpieczeństwa państwa, życia i zdrowia ludzi, mienia lub bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- 3) zagrożenie dla podstawowego interesu gospodarczego lub finansowego państwa,
- 4) istotne naruszenie dóbr osobistych osób, których dane dotyczą, lub innych osób.

Art. 31. 1. Administrator danych może powierzyć innemu podmiotowi, w drodze umowy zawartej na piśmie, przetwarzanie danych.

2. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, może przetwarzać dane wyłącznie w zakresie i celu przewidzianym w umowie.

3. Podmiot, o którym mowa w ust. 1, jest obowiązany przed rozpoczęciem przetwarzania danych do podjęcia środków zabezpieczających zbiór danych, o których mowa w art. 36—39.

4. W przypadkach, o których mowa w ust. 1—3, odpowiedzialność za przestrzeganie przepisów niniejszej ustawy spoczywa na administratorze danych, co nie wyłącza odpowiedzialności podmiotu, który zawarł umowę, za przetwarzanie danych niezgodnie z tą umową.

Rozdział 4

Prawa osoby, której dane dotyczą

Art. 32. 1. Każdej osobie przysługuje prawo do kontroli przetwarzania danych, które jej dotyczą, zawartych w zbiorach danych, a zwłaszcza prawo do:

- 1) uzyskania wyczerpującej informacji, czy taki zbiór istnieje, oraz do ustalenia administratora danych, adresu jego siedziby i pełnej nazwy, a w przypadku gdy administratorem danych jest osoba fizyczna — jej miejsca zamieszkania oraz imienia i nazwiska,
- 2) uzyskania informacji o celu, zakresie i sposobie przetwarzania danych zawartych w takim zbiorze,
- 3) uzyskania informacji, od kiedy przetwarza się w zbiorze dane jej dotyczące, oraz podania w powszechnie zrozumiałej formie treści tych danych,
- 4) uzyskania informacji o źródle, z którego pochodzą dane jej dotyczące, chyba że administrator danych jest zobowiązany do zachowania w tym zakresie tajemnicy państwowej, służbowej lub zawodowej,
- 5) uzyskania informacji o sposobie udostępniania danych, a w szczególności informacji o odbiorcach lub kategoriach odbiorców, którym dane te są udostępniane,
- 6) żądania uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania danych osobowych, czasowego lub stałego wstrzymania ich przetwarzania lub ich usunięcia, jeżeli są one niekompletne, nieaktualne, nieprawdziwe lub zostały zebrane z naruszeniem ustawy albo są już zbędne do realizacji celu, dla którego zostały zebrane,
- 7) wniesienia, w przypadkach wymienionych w art. 23 ust. 1 pkt 4 i 5, pisemnego, umotywowanego żądania zaprzestania przetwarzania jej danych ze względu na jej szczególną sytuację,

8) wniesienia sprzeciwu wobec przetwarzania jej danych w przypadkach, wymienionych w art. 23 ust. 1 pkt 4 i 5, gdy administrator danych zamierza je przetwarzać w celach marketingowych lub wobec przekazywania jej danych osobowych innemu administratorowi danych.

2. W przypadku wniesienia żądania, o którym mowa w ust. 1 pkt 7, administrator danych zaprzestaje przetwarzania kwestionowanych danych osobowych albo bez zbędnej zwłoki przekazuje żądanie Generalnemu Inspektorowi, który podejmuje stosowną decyzję.

3. W razie wniesienia sprzeciwu, o którym mowa w ust. 1 pkt 8, dalsze przetwarzanie kwestionowanych danych jest niedopuszczalne.

4. Jeżeli dane są przetwarzane dla celów naukowych, dydaktycznych, historycznych, statystycznych lub archiwalnych, administrator danych może odstąpić od informowania osób o przetwarzaniu ich danych w przypadkach, gdy pociągałoby to za sobą nakłady niewspółmierne z zamierzonym celem.

5. Osoba zainteresowana może skorzystać z prawa do informacji, o których mowa w ust. 1 pkt 1—5, nie częściej niż raz na 6 miesięcy.

Art. 33. 1. Na wniosek osoby, której dane dotyczą, administrator danych jest obowiązany, w terminie 30 dni, poinformować o przysługujących jej prawach, a zwłaszcza wskazać w formie zrozumiałej odnośnie danych osobowych jej dotyczących:

- 1) jakie dane osobowe zawiera zbiór,
- 2) w jaki sposób zebrano dane,
- 3) w jakim celu i zakresie dane są przetwarzane,
- 4) w jakim zakresie oraz komu dane zostały udostępnione.

2. Na wniosek osoby, której dane dotyczą, informacji, o których mowa w ust. 1, udziela się na piśmie.

Art. 34. W sprawach informowania i udostępniania danych osobie, której dane dotyczą, stosuje się przepisy art. 30.

Art. 35. 1. W razie wykazania przez osobę, której dane osobowe dotyczą, że są one niekompletne, nieaktualne, nieprawdziwe lub zostały zebrane z naruszeniem ustawy albo są zbędne do realizacji celu, dla którego zostały zebrane, administrator danych jest obowiązany, bez zbędnej zwłoki, do uzupełnienia, uaktualnienia, sprostowania danych, czasowego lub stałego wstrzymania przetwarzania kwestionowanych danych lub ich usunięcia ze zbioru, chyba że dotyczy to danych osobowych, w odniesieniu do których tryb ich uzupełnienia, uaktualnienia lub sprostowania określają odrębne ustawy.

2. W razie niedopełnienia przez administratora danych obowiązku, o którym mowa w ust. 1, osoba, któ-

rej dane dotyczą, może się zwrócić do Generalnego Inspektora z wnioskiem o nakazanie dopełnienia tego obowiązku.

Rozdział 5

Zabezpieczenie zbiorów danych osobowych

Art. 36. Administrator danych jest obowiązany do zastosowania środków technicznych i organizacyjnych zapewniających ochronę przetwarzanych danych osobowych, a w szczególności powinien zabezpieczyć dane przed ich udostępnieniem osobom nie upoważnionym, zabranieniem przez osobę nieuprawnioną, uszkodzeniem lub zniszczeniem.

Art. 37. Do obsługi systemu informatycznego oraz urządzeń wchodzących w jego skład, służących do przetwarzania danych, mogą być dopuszczone wyłącznie osoby posiadające upoważnienie wydane przez administratora danych.

Art. 38. Administrator danych przetwarzanych w systemie informatycznym jest obowiązany zapewnić kontrolę nad tym, jakie dane osobowe, kiedy i przez kogo zostały do zbioru wprowadzone oraz komu są przekazywane, zwłaszcza gdy przekazuje się je za pomocą urządzeń teletransmisji danych.

Art. 39. 1. Administrator danych prowadzi ewidencję osób zatrudnionych przy ich przetwarzaniu.

2. Osoby, o których mowa w ust. 1, mające dostęp do danych osobowych, obowiązane są do zachowania ich w tajemnicy. Obowiązek ten istnieje również po ustaniu zatrudnienia.

Rozdział 6

Rejestracja zbiorów danych osobowych

Art. 40. Administrator danych jest obowiązany zgłosić zbiór danych do rejestracji Generalnemu Inspektorowi, z wyjątkiem przypadków, o których mowa w art. 43 ust. 1.

Art. 41. 1. Zgłoszenie zbioru danych do rejestracji powinno zawierać:

- 1) wniosek o wpisanie zbioru do rejestru zbiorów danych osobowych,
- 2) oznaczenie podmiotu prowadzącego zbiór i adres jego siedziby lub miejsca zamieszkania, w tym numer identyfikacyjny rejestru podmiotów gospodarki narodowej, jeżeli został mu nadany, oraz podstawę prawną upoważniającą do prowadzenia zbioru,
- 3) zakres i cel przetwarzania danych,
- 4) sposób zbierania oraz udostępniania danych,
- 5) opis środków technicznych i organizacyjnych zastosowanych w celach określonych w art. 36—39,

6) informację o sposobie wypełnienia wymagań technicznych i organizacyjnych, o których mowa w art. 45 pkt 1.

2. Administrator danych jest obowiązany zgłaszać Generalnemu Inspektorowi każdą zmianę informacji, o której mowa w ust. 1, w terminie 30 dni od dnia dokonania zmiany w zbiorze danych.

Art. 42. 1. Generalny Inspektor prowadzi ogólnokrajowy, jawny rejestr zbiorów danych osobowych zgłoszonych do rejestracji. Rejestr powinien zawierać informacje, o których mowa w art. 41 ust. 1,

2. Każdy ma prawo przeglądać rejestr, o którym mowa w ust. 1.

3. Na żądanie osoby zainteresowanej może być wydane zaświadczenie o zarejestrowaniu wskazanego zbioru danych.

Art. 43. 1. Z obowiązku rejestracji zbioru danych zwolnieni są administratorzy danych:

- 1) objętych tajemnicą państwową ze względu na obronność lub bezpieczeństwo państwa, ochronę życia i zdrowia ludzi, mienia lub bezpieczeństwa i porządku publicznego,
- 2) przetwarzanych przez właściwe organy dla potrzeb postępowania sądowego,
- 3) dotyczących członków kościoła lub innego związku wyznaniowego, o uregulowanej sytuacji prawnej,
- 4) dotyczących osób u nich zatrudnionych, zrzeszonych lub uczących się,
- 5) dotyczących osób korzystających z ich usług medycznych, obsługi notarialnej, adwokackiej lub radcy prawnego,
- 6) tworzonych na podstawie ordynacji wyborczych do Sejmu, Senatu, rad gmin, ustawy o wyborze Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej oraz ustaw o referendum i ustawy o referendum gminnym,
- 7) dotyczących osób pozbawionych wolności na podstawie ustawy, w zakresie niezbędnym do wykonania tymczasowego aresztowania lub kary pozbawienia wolności,
- 8) przetwarzanych wyłącznie w celu wystawienia faktury, rachunku lub prowadzenia sprawozdawczości finansowej,
- 9) powszechnie dostępnych,
- 10) przetwarzanych w celu przygotowania rozprawy wymaganej do uzyskania dyplomu ukończenia szkoły wyższej lub stopnia naukowego,
- 11) przetwarzanych w zakresie drobnych bieżących spraw życia codziennego.

2. W odniesieniu do zbiorów, o których mowa w ust. 1 pkt 1 i 3, Generalnemu Inspektorowi nie przysługują uprawnienia określone w art. 12 pkt 2, art. 14 pkt 1, 3—5 oraz w art. 15—18.

Art. 44. 1. Generalny Inspektor wydaje decyzję o odmowie rejestracji zbioru danych, jeżeli:

- 1) nie zostały spełnione wymogi określone w art. 41 ust. 1,
- 2) przetwarzanie danych naruszałoby zasady określone w art. 23—30,
- 3) urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania zbioru danych zgłoszonego do rejestracji nie spełniają podstawowych warunków technicznych i organizacyjnych, określonych w przepisach, o których mowa w art. 45 pkt 1.

2. Odmawiając rejestracji zbioru danych Generalny Inspektor nakazuje wstrzymanie dalszego przetwarzania danych w tym zbiorze lub ich usunięcie.

3. Nakaz wstrzymania dalszego przetwarzania danych w zbiorze danych lub ich usunięcia podlega natychmiastowemu wykonaniu.

4. Administrator danych może zgłosić ponownie zbiór danych do rejestracji po usunięciu wad, które były powodem odmowy rejestracji zbioru.

5. W razie ponownego zgłoszenia zbioru do rejestracji administrator danych może rozpocząć ich przetwarzanie po zarejestrowaniu zbioru.

Art. 45. Minister właściwy do spraw administracji określi, w drodze rozporządzenia:

- 1) podstawowe warunki techniczne i organizacyjne, jakim powinny odpowiadać urządzenia i systemy informatyczne służące do przetwarzania danych osobowych,
- 2) wzór wniosku, o którym mowa w art. 29 ust. 3,
- 3) wzór zgłoszenia, o którym mowa w art. 41 ust. 1,
- 4) wzór upoważnienia i legitymacji służbowej, o których mowa w art. 14 pkt 1.

Art. 46. Administrator danych może rozpocząć ich przetwarzanie w zbiorze danych po zgłoszeniu tego zbioru Generalnemu Inspektorowi do rejestracji, chyba że ustawa zwalnia go z tego obowiązku.

Rozdział 7

Przekazywanie danych osobowych za granicę

Art. 47. 1. Przekazanie danych osobowych za granicę może nastąpić jedynie wtedy, gdy kraj docelowy daje gwarancje ochrony danym osobowym na swoim terytorium przynajmniej takie, jak obowiązujące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

2. Przepisu ust.1 nie stosuje się, gdy przesłanie danych osobowych wynika z obowiązku nałożonego na administratora danych przepisami prawa lub postanowieniami ratyfikowanej umowy międzynarodowej.

3. Administrator danych może jednak przekazać dane osobowe za granicę, jeżeli:

- 1) osoba, której dane dotyczą, udzieliła na to zgody na piśmie,
- 2) przekazanie jest niezbędne do wykonania umowy pomiędzy administratorem danych a osobą, której dane dotyczą, lub jest podejmowane na jej życzenie,
- 3) przekazanie jest niezbędne do wykonania umowy zawartej w interesie osoby, której dane dotyczą, pomiędzy administratorem danych a innym podmiotem,
- 4) przekazanie jest niezbędne ze względu na dobro publiczne lub do wykazania zasadności roszczeń prawnych,
- 5) przekazanie jest niezbędne do ochrony żywotnych interesów osoby, której dane dotyczą,
- 6) dane są ogólnie dostępne.

Art. 48. W przypadkach innych niż wymienione w art. 47 ust. 2 i 3 przekazanie danych osobowych za granicę do kraju, który nie daje gwarancji ochrony danych osobowych przynajmniej takich, jakie obowiązują na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, może mieć miejsce po uzyskaniu zgody Generalnego Inspektora.

Rozdział 8

Przepisy karne

Art. 49. 1. Kto przetwarza w zbiorze dane osobowe, choć ich przetwarzanie nie jest dopuszczalne albo do których przetwarzania nie jest uprawniony, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. Jeżeli czyn określony w ust. 1 dotyczy danych ujawniających pochodzenie rasowe lub etniczne, poglądy polityczne, przekonania religijne lub filozoficzne, przynależność wyznaniową, partyjną lub związkową, danych o stanie zdrowia, kodzie genetycznym, namiętnościach lub życiu seksualnym, sprawca podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 3.

Art. 50. Kto administrując zbiorem danych przecho-wuje w zbiorze dane osobowe niezgodnie z celem utworzenia zbioru, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 51. 1. Kto administrując zbiorem danych lub będąc obowiązany do ochrony danych osobowych udostępnia je lub umożliwia dostęp do nich osobom nieupoważnionym, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do lat 2.

2. Jeżeli sprawca działa nieumyślnie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 52. Kto administrując danymi narusza choćby nieumyślnie obowiązek zabezpieczenia ich przed zabraniem przez osobę nieuprawnioną, uszkodzeniem lub zniszczeniem, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 53. Kto będąc do tego obowiązany nie zgłasza do rejestracji zbioru danych, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Art. 54. Kto administrując zbiorem danych nie dopełnia obowiązku poinformowania osoby, której dane dotyczą, o jej prawach lub przekazania tej osobie informacji umożliwiających korzystanie z praw przyznanych jej w niniejszej ustawie, podlega grzywnie, karze ograniczenia wolności albo pozbawienia wolności do roku.

Rozdział 9

Zmiany w przepisach obowiązujących, przepisy przejściowe i końcowe

Art. 55. W ustawie z dnia 31 lipca 1981 r. o wynagrodzeniu osób zajmujących kierownicze stanowiska państwowe (Dz. U. Nr 20, poz. 101, z 1982 r. Nr 31, poz. 214, z 1985 r. Nr 22, poz. 98 i Nr 50, poz. 262, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1989 r. Nr 34, poz. 178, z 1991 r. Nr 100, poz. 443, z 1993 r. Nr 1, poz. 1, z 1995 r. Nr 34, poz. 163 i Nr 142, poz. 701, z 1996 r. Nr 73, poz. 350, Nr 89, poz. 402, Nr 106, poz. 496 i Nr 139, poz. 647 oraz z 1997 r. Nr 75, poz. 469) w art. 2 w pkt 2 po wyrazach „Rzecznika Praw Obywatelskich,” dodaje się wyrazy „Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych,”.

Art. 56. W ustawie z dnia 16 września 1982 r. o pracownikach urzędów państwowych (Dz. U. Nr 31, poz. 214, z 1984 r. Nr 35, poz. 187, z 1988 r. Nr 19, poz. 132, z 1989 r. Nr 4, poz. 24, Nr 34, poz. 178 i 182, z 1990 r. Nr 20, poz. 121, z 1991 r. Nr 55, poz. 234, Nr 88, poz. 400 i Nr 95, poz. 425, z 1992 r. Nr 54, poz. 254 i Nr 90, poz. 451, z 1994 r. Nr 136, poz. 704, z 1995 r. Nr 132, poz. 640, z 1996 r. Nr 89, poz. 402 i Nr 106, poz. 496 oraz z 1997 r. Nr 98, poz. 604) wprowadza się następujące zmiany:

1) w art. 1 dodaje się pkt 13 w brzmieniu:

„13) Biurze Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.”;

2) w art. 36 w ust. 5 w pkt 1 wyraz „oraz” zastępuje się przecinkiem, a po wyrazach „Krajowego Biura Wyborczego” dodaje się wyrazy „oraz Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych,”;

3) w art. 48 w ust. 1 w pkt 1 po wyrazach „Biura Rzecznika Praw Obywatelskich,” dodaje się wyrazy „Biura Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych,”.

Art. 57. W ustawie z dnia 5 stycznia 1991 r. — Prawo budżetowe (Dz.U. z 1993 r. Nr 72, poz. 344, z 1994 r.

Nr 76, poz. 344, Nr 121, poz. 591 i Nr 133, poz. 685, z 1995 r. Nr 78, poz. 390, Nr 124, poz. 601 i Nr 132, poz. 640, z 1996 r. Nr 89, poz. 402, Nr 106, poz. 496, Nr 132 poz. 621 i Nr 139, poz. 647 oraz z 1997 r. Nr 54, poz. 348 i Nr 79, poz. 484, Nr 121, poz. 770 i Nr 123, poz. 775 i 778) w art. 31 w ust. 3 w pkt 2 po wyrazach „Najwyższej Izby Kontroli” dodaje się wyrazy „, Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych”.

Art. 58. W ustawie z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli (Dz.U. z 1995 r. Nr 13, poz. 59, z 1996 r. Nr 64, poz. 315 i Nr 89, poz. 402 oraz z 1997 r. Nr 28, poz. 153, Nr 79, poz. 484, Nr 96, poz. 589 i Nr 121, poz. 770) w art. 4 wprowadza się następujące zmiany:

1) w ust. 1 po wyrazach „Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji,” dodaje się wyrazy „Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych,”;

2) w ust. 2 po wyrazach „Krajowej Rady Radiofonii i Telewizji” dodaje się przecinek oraz wyrazy „Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych”.

Art. 59. W ustawie z dnia 23 grudnia 1994 r. o kształtowaniu środków na wynagrodzenia w państwowej sferze budżetowej oraz o zmianie niektórych ustaw (Dz.U. z 1995 r. Nr 34, poz. 163 oraz z 1996 r. Nr 106, poz. 496 i Nr 139, poz. 647) w art. 2 w ust. 2 w pkt 1 po wyrazach „Krajowym Biurze Wyborczym” dodaje się wyrazy „, Biurze Generalnego Inspektora Ochrony Danych Osobowych.”

Art. 60. W ustawie z dnia 26 kwietnia 1996 r. o Służbie Więziennej (Dz.U. Nr 61, poz. 283 i Nr 106, poz. 496 oraz z 1997 r. Nr 28, poz. 153 i Nr 88, poz. 554) dodaje się art. 23a w brzmieniu:

„Art. 23a. Służba Więzienna może gromadzić i przetwarzać informacje i dane osobowe, w tym także bez zgody osób, których dotyczą, niezbędne do realizacji zadań, o których mowa w art. 1 ust. 3 ustawy.”

Art. 61. 1. Podmioty określone w art. 3, prowadzące w dniu wejścia w życie ustawy zbiory danych osobowych w systemach informatycznych, mają obowiązek złożenia wniosków o zarejestrowanie tych zbiorów w trybie określonym w art. 41, w terminie 18 miesięcy od dnia jej wejścia w życie, chyba że ustawa zwalnia ich z tego obowiązku.

2. Do czasu rejestracji zbioru danych osobowych w trybie określonym w art. 41, podmioty, o których mowa w ust. 1, mogą prowadzić te zbiory bez rejestracji.

Art. 62. Ustawa wchodzi w życie po upływie 6 miesięcy od dnia ogłoszenia, z tym że:

- 1) art. 8—11, art. 13 i 45 wchodzi w życie po upływie 2 miesięcy od dnia ogłoszenia,
- 2) art. 55—59 wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej: *A. Kwaśniewski*